

70290 - Kurban vermek isteyen kişinin kaçınması gereken şeyler nelerdir?

Soru

Hacı gitmeyenler kurban kesmek istediklerinde, Zilhicce'nin ilk 10 gününde yapmaları gereken şeyler nelerdir? Kurbanı kesmeden saç tıraşı, kına kullanımı, yeni elbise giymeleri caiz mi değildir mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Zilhicce Ay'ına girildiğinde kurban kesmek isteyen kimsenin, kendi saçlarından, tırnaklarından, cildinden, bir şey kesmesi caiz değildir. Ancak yeni elbise giymesi, kına ve güzel koku sürmesi, eşiyle cinsel münasebette bulunması caizdir. Bu hüküm sadece kurban vermek isteyenler için böyledir, ev halkı, hanımı, çocukları veya kesim için vekil tayin edilen kişilere böyle bir sınırlama yoktur.

Bu konuda erkek ve kadın arasında bir fark yoktur. Kadın da Kurban kesmek isterse, ister evli olsun ister bekar, yasaklanmasına dair delillerden dolayı kurban kesmeyinceye kadar saçlarından, tırnaklarından bir şey kesmemesi lazım.

Bu uygulamaya ihram denilmez zira ihram ancak hacc veya umre ibadetleri içindir. İhramı giyen kişiye, koku, cinsi münasebet, karada avlamak haramdır. Zilhicce Ay'ına girildiğinde kurban kesmek isteyen kimse için sadece: saçlarından, tırnaklarından, cildinden bir şey kesmesi caiz değildir.

Ümmü Seleme Radiyallahu anha Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Sizden biri Zilhicce Ay'ının hilalini gördükten sonra kurban vermek istediğinde; saç ve tırnaklarından bir şey kesmesin"[1] Başka bir rivayette: "saç ve cildinden bir şey kesmesin"

Daimi fetva komitesi alimleri derler ki: “Zilhicce Ay’ına girildiğinde kurban kesmek isteyen kimse hakkında meşru olan şey; kurbanını kesinceye dek saç, tırnak ve cildinden hiç bir şey kesmemesidir.” Zira, Buharî haricinde diğer muhaddis İmamlarının Ümmü Seleme Radiyallahu anha ‘dan rivayet edilen hadiste Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur: “Sizden biri Zilhicce Ay’ının hilalini gördükten sonra kurban vermek istediğinde; saç ve tırnaklarından bir şey kesmesin” Ebu davud, Müslim ve Nesaî’nin lafzı şöyledir: “Elinde kesmek için kurban olan kimse, Zilhicce Ay’ına girdiğinde kurbanını kesinceye kadar ne saçından ne de tırnağından bir şey kesmesin.” İster kendisi ister vekil tayin etsin, fark etmez saydığımız şeyler kurban kesmek için meşrudur. Ancak kişi kendisi adına kurban kesilecekse onun hakkında bunlar meşru değildir. Çünkü onun hakkında delil varid olmamıştır. Bu uygulamayı yapan kişiye de ihramlıdır denilmez. Zira ihramlı kişi: Hac, umre veya ikisine birden niyet eden kişi ihrama girendir.[2]

“Zilhicce Ayına girildiğinde kurban kesmek isteyen veya onun adına kesilecek kimsenin kurbanını verinceye kadar; saçlarından, tırnaklarından ve derisinden bir şey kesmesin” hadisi Daimi fetva komitesi üyelerine, bu nehiy aile efradının tümünü büyüğü, küçüğü yoksa sadece büyüğünü kapsar? Diye sorulduğunda.

Şöyle cevap vermişler:soru soranın telaffuz ettiği şekilde bir hadis bilmiyoruz, Buharî hariç, diğer imamlarının Ümmü Seleme (Radiyallahu anha dan rivayet ettiği hadiste Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur: “Sizden biri Zilhicce ayının hilalini gördükten sonra kurban vermek istediğinde; saçları ve tırnaklarından bir şey kesmesin” gibidir. Ebu Davud, Müslim ve Nesaî’nin lafzı ise şöyledir: “Zilhicce ayının hilali görüldüğünde her kimin kesecek kurbanı varsa kendi saç ve tırnağından bir şey almasın.” İşte bu hadis zilhicce ayına girdikten sonra kurban kesmek isteyen kişinin saç ve tırnaklarından almasının nehyine delalet eder. Birinci rivayetin içinde hem emir ve terketmek varki bu da usul kaidesince;vacip olan şeye delalet eder, bu usulu bertaraf edecek herhangi bir şey de yoktur. İkinci rivayette ise: almaktan nehiy dir. Bu usul da haram’a delalet eder, yani kesmenin haram olduğudur. Bu usulu bertaraf edecek herhangi bir şey de olmadığına göre; Bu hadis sadece kurban vermek isteyen kişiye has hükmü çıkarılmaktadır. Ancak kendi adına kurban kesilen kişi ise, usula binaen saç, tırnak ve cildinden bir şey almasından beis

yoktur, bu da cevazdır. Aslının hilafına dair bildiğimiz bir delil de yoktur.[3]

İkinci olarak: kurban kesmeye gücü yetmediği için kurban kesmeyenin üzerine herhangi bir şey haram olmaz. Her kim kurban vermek istediği halde saç veya tırnaklarından bir şey aldıysa üzerine fidye gerekmez, Ona sadece tövbe ve istiğfar etmek vacip olur. İbn Hazm Rahimehullah derki: zilhicce Ay'ına girdikten sonra kurban kesmek isteyen kişinin saç ve tırnaklarından almaması farz kılınmıştır. ne saçlarını tıraş eder, ne de kısaltmaya gider.[4]İbn Kudame Rahimehullah der ki: Bu hüküm açığa çıktıktan sonra: Kişi saç ve tırnaklarını kesmeyecek. Âlimlerin icma'ı şöyledir: Şayet kesecek olursa, ister kasten yapsın ister unutmuş olsun Allah'a tövbe edecek ve üzerine herhangi bir fidye de vacip olmaz.[5]

Faydalı not:

İmam Şevkanî Rahimehullah derki: Zilhicce Ay'ına girdikten sonra kurban kesmek isteyen kişinin saç ve tırnaklarından bir şey kesmemesinin hikmeti şu dur: Bütün azalarıyla ateşten korunma ümidiyle yapılır. Bazıları: İhram giyen kişiye benzemesi için olduğu söylemiştir. İmam Nevevî: bu iki görüşü naklettikten sonra ikinci görüşü yanlış kabul eder. Çünkü ihramdaki kişinin kendini koruduğu gibi, kendini kadın, koku ve elbiseden muhafaza etmez.[6]

En doğrusunu bilen Allah'tır.

[1] Muslim,1977.

[2] Daimi Komisyon fetavaları, 11-397-398.

[3] Daimi Fetva Komisyonu,11 /426, 427.

[4]El-Muhalla,6/3.

[5] Muğnî,9/346.

[6]Neyl'î- Avtar,5/133.